

Krachtig fotoportret van

Door Ad Geerdink

'De laatste vissers van Enkhuizen'

Foto Marco Bakker

Je hebt van die foto's: In één krachtig beeld vatten ze een heel verhaal samen. Marco Bakker, fotograaf uit Edam, maakte zo'n foto van twee Enkhuizer IJsselmeervissers. Op voorgrond staat een visser in zijn oliegoed, de armen gespreid, bezig met..... Doordat hij vanuit een kikkerperspectief is gefotografeerd krijgt hij iets monumentaals. Hij lijkt te balanceren op het water, waarmee de positie waarin de IJsselmeervissers momenteel verkeren prachtig is uitgedrukt. Zij balanceren immers tussen hoop en vrees. Door de terugloop van de visstand en de regelgeving uit Den Haag en Brussel is het niet ondenkbaar dat er over enkele jaren geen professionele IJsselmeervisserij meer bestaat. De houding van de visser roept onwillekeurig ook de associatie op met een gekruisigde en dat zou wel eens een heel goede weergave kunnen zijn van de gevoelens van de vissers, die zich geslachtofferend voelen door overheid en milieubeweging.

Zilveren Camera

De foto is één uit een serie van 24 die Marco Bakker maakte voor de tentoonstelling 'De laatste vissers van Enkhuizen', die tot en met 21 augustus in het binnenmuseum te zien is. Het initiatief voor de expositie is afkomstig van Frans van Leeuwen, een Enkhuizer ondernemer die met lede ogen de teloorgang van de Enkhuizer vissersvloot, die nog uit vijf schepen bestaat, aanschouwde.

Hij verzocht Marco Bakker een fotoportret te maken van de waarschijnlijk laatste Enkhuizer vissers en hun werkzaamheden vast te leggen nu het nog kon.

Bakker (1959-) is een bekend portretfotograaf. Hij werkt voor diverse kranten en weekbladen. In 2000 won hij de Zilveren Camera met een portret van collega fotograaf Paul Huf. Op de expositie maken dan ook vooral de portretten van de dertien Enkhuizer IJsselmeervissers indruk. Het zijn stuk voor stuk gevoelige en krachtige portretten.

Dolf Kruger en Henri Berssenbrugge

Het museum heeft aan de fotoserie van Marco Bakker een historische dimensie toegevoegd. In een tweede kabinet op de begane grond worden foto's uit eigen collectie getoond van twee fotografen die zich in het verleden hebben laten inspireren door het thema visserij.

Dolf Kruger (1923-) werkte eerst als fotojournalist voor dagblad *De Tijd* en later voor *De Waarheid*. Vanaf de jaren zestig legde hij zich als zelfstandig fotograaf toe op de bedrijfsfotografie. Kruger was van kinds af aan vertrouwd met de visserij: hij woonde tot zijn elfde jaar in Elburg. In de oorlogsjaren was hij enige tijd knecht aan boord van een botter. Tussen 1947 en 1957 fotografeerde hij in het gebied rond het IJsselmeer. In 1988 kreeg hij daarvoor de Zuiderzeeprijs. Volgens de jury was hij er in geslaagd "het verdwijnen van het oude en de aankondiging van het nieuwe in zijn foto's te integreren, waarmee hij het heden aan het verleden koppelt". In 2002 werden nieuwe afdrucken van een twintigtal van deze foto's toegevoegd aan de museumcollectie. Een aantal daarvan wordt hier voor het eerst getoond.

De foto's van Henri Berssenbrugge (1873-1959) verraden een heel andere, meer kunstzinnige benadering van hetzelfde thema. Het ging hem meer om de sfeer dan om het vastleggen van het dagelijks werk van de vissers. Kenmerkend zijn harmonieuze composities met buitengewone aandacht voor afdruktechnieken. Die werden ingezet ten dienste van het gevoel dat hij wilde oproepen.

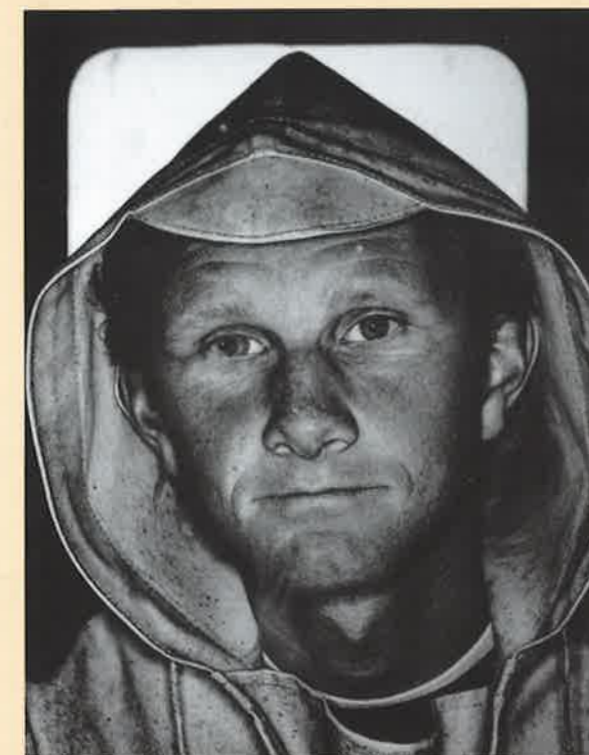

Foto Marco Bakker

Berssenbrugge was ooit een beroemd fotograaf maar hij is arm en vergeten gestorven. Hij werd verguisd vanwege zijn vermeende slaafse imitatie van de Haagse School in de schilderkunst. Naar het oordeel van velen verloochende hij het eerlijke camerawerk door zijn ingrijpen in negatief en positief. De laatste jaren is er meer oog voor zijn brede thematische gerichtheid en onuitputtelijke experimenteerdrang. Daarvan getuigen op de expositie een aantal gewone zwart-wit foto's. Enkele daarvan kunnen zelfs dienst doen als documentatie.

Boek

In het voorjaar van 2006 verschijnt bij uitgeverij Noord Holland een boek over 'De laatste vissers van Enkhuizen'. Een boek met meer dan 60 foto's van Marco Bakker, Dolf Kruger en Henri Berssenbrugge. Naast foto's die op de tentoonstelling te zien zijn, bevat het boek ook aanvullend fotomateriaal en een toelichting op het oeuvre van de genoemde fotografen. De foto's worden voorafgegaan door een korte geschiedenis van de visserij in Enkhuizen en interviews met de geportretteerde Enkhuizer vissers. ■

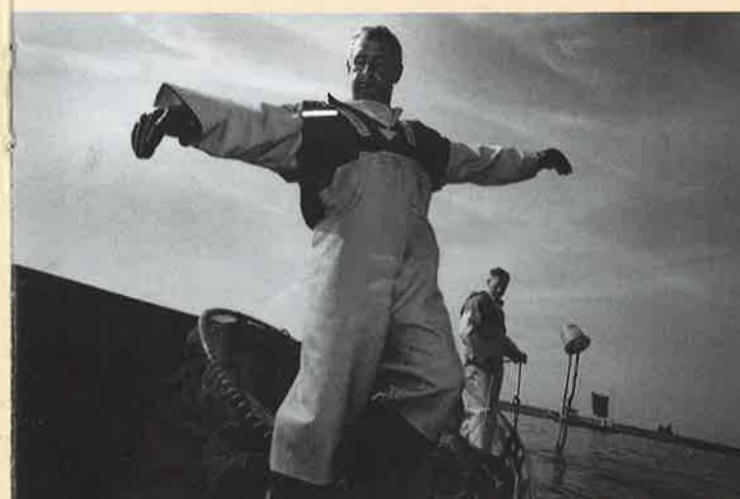

Foto Marco Bakker